

קרח (317)

ויקח קרח (טז. א)

ברש"י: ומה ראה קרח לחלוק על משה? נתקנא על נשיאתו של אליצפן בן עוזיאל וכו... מקשים במפרשים מדוע רק עתה התעורר קורח לחלוק על נשיאתו של אליצפן? ועיין ברמב"ן דבהיותם במדבר סיני היו בני ישראל שלווים, ואהבו את משה כנפשם ושמעו אליו, ואילו היה אדם מורד במשה רבינו בזמן ההוא היו סוקלים אותו, לכן לא יכל קרח לערער על מעשיו של משה רבינו, אבל בכואם אל מדבר פארן היו להם הרבה מגיפות וגזירות וכו', והיתה נפשם מרה עליהם, ואמרו בלבם שע"י משה רבינו באים עליהם תקלות, עתה מצא קרח לחלוק במשה רבינו, בסוכרו שהעם ישמעו אל דבריו.

ספר "שיח הפרשה"

מי הם האנשים שעניניהם ינוקרו?

העניני האנשים הנהם תנקה לא נעלה (טז. יד)

ביטוי זה, של דתן ואבירם, נראה לכאורה חסר פשר. מי הם "האנשים הנהם", ובעיקר: מה עניין עניניהם המנוקרות? יש לומר:

מצינו בגמרא (כתובות קיא.): שהליכה קשה לעיניים, מעתשה כאשר הפסוק אומר "וישלח משה לקרוא לדתן ואבירם", מבואר ששלח אליהם שלוחים, ולכן השיבו לו: גם אם תשלח אלינו שלוחים שוב ושוב, עד שמרוב פעמים שילכו יהיו השלוחים סומים, למרות זאת לא נעלה.

ספר "כמוצא שלל רב"

וקחו איש מחמתו ונתתם עליהם קטרת (טז. יז)

נראה לתת טעם על מה שדוקא ע"י הקטרת הוכיח משה רבינו שקרח חטא ונתחייב בעונש, כי הנה מביא רש"י בפרשת כי תשא שחלבנה ריח רע ומנאה הכתוב עם סממני קטורת להראות שנצרף באגודתנו גם פושעי ישראל ולא נרחיק אותם, ולזה כאשר שמע משה רבינו שקרח אומר כי כל העדה כולם קדושים, רצה להראות להם שזה אינו אלא יש בישראל גם פושעים ועוברים צריכין מנהיג אשר ידריכם בדרך ישרה, לזה צוה להביא קטורת, וממה נפשך, אם ישימו חלבנה, הרי מודים שאין כל העדה קדושים וחסאו במחלקותם, ואם אמנם לא ישימו בה חלבנה, הרי אם חיסר אחת מכל סמניה חייב מיתה, וממילא ימותו, לכן היתה הקטרת אבן הבוחן שהראה שכל דברי משה רבינו אמת וצדק.

ספר "מקח טוב"

ב' כפירות שכפרו קרח ועדתו

ויאמר משה בואת תדעון פי ה' שלחני לעשות את כל

המעשים האלה פי לא מלבי (טז. כח)

כפל הכתוב ואמר: "ה' שלחני" ו"לא מלבי". וצ"ב, מדוע לא הוה סגי בחד מינייהו הלא לכאורה, כפילות היא. יש לומר: דהנה בין הי"ג עיקרים, שנים נהם נוגעים למשה רבינו. האחד, הוא להאמין שמשה רבינו הוא אבי כל הנביאים, והעיקר הנוסף הוא, שהתורה נתנה לנו כולה מן השמים על יד משה רבינו. וקרח ועדתו, כפרו בשני העיקרים, גם בנבואות משה רבינו, כמו שנאמר להם "רב לכם בני לוי", "ולמה תתנשאו". וכפרו גם בתורה מן השמים, שהרי נחלקו על משה רבינו בטלית שכולה תכלת, וכמפרש זאת בירושלמי (סנהדרין): קרח אפיקורוס היה וכו', אמר קרח אין תורה מן השמים ולא משה נביא. כנגד הכפירות הללו, דיבר משה. כנגד הכפירה בנבואת משה: "בואת תדעון פי ה' שלחני", וכנגד הכפירה בתורה מן השמים אמר: "פי לא מלבי". היינו, שאין התורה מלבי, אלא המקום שלחני לתת התורה לישראל. וזהו שהכריזו בני קורח ממעמקי השאול: משה אמת ותורתו אמת ואנו בדאין. שזו היא תשובתם על כפירתם בשני העיקרים, 'משה אמת' בנבואתו, 'תורתו אמת' כתורה מין השמים.

רב מרדכי אזרחי שליט"א בספרו "ברכצ מרדכי"

מיתה ללא חולי לפני

אם כמות כל האדם ימתון אלה ופקדת כל האדם יפקד

עליהם לא ה' שלחני (טז. כט)

הגמרא (נדרים לט.): דורשת: אמר רבא: "אם כמות כל האדם ימתון אלה", שהם חטלים ומוטלים בעריסתם, ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרים? "לא ה' שלחני"! לכאורה יש להבין, מה קשור ענין ביקור חולים לכאן? מדוע אם קרח ועדתו יהיו חולים, ויבואו אנשים לבקרום, סימן הוא ש"לא ה' שלחני"? חתנו של המהרש"א הוציא 'מהדורא בתרא' של המהרש"א, ושם הוא מבאר כי קרח ועדתו טענו על עצמם הם, עבדי השם ממש, וכי משה רבינו עושה רת כל מה שעושה על דעת עצמו! והרי ידועים דברי חז"ל (שבת יב.): ששכינה נמצאת למעלה מראשותיו של חולה, וכלשון הגמרא: הנכנס לבקר את חולה, לא ישב לא על גבי מיטה, ולא על גבי כסא, אלא מתעטף ויושב לפניו, מפני שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה, שנאמר: "ה' יסעדנו על ערש דוי". וזהו שאמר משה רבינו: אם הם יהו חולים, ששכינה תהיה מעל ראשם ותסעדם, ואז תהיה להם

יכולה היא להשחית את הנפש. וכך אמרו חז"ל: כתיב זר וקריןן זר, זכה נעשית לו זר, לא זכה, זרה הימנו.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

הלכה: הלכות קידוש: מהו יין לבן מהו יין לבן פוסלו לקידוש

בשו"ע (ס' ער"ב ס"ד) כתב: מקדשין על יין לבן, והרמב"ן פוסלו לקידוש אפילו בדיעבד. ובכף החיים (שם סק"ח) וכן **במשנ"ב** (שם סק"ב) משמע שייך לבן שאין לקדש בו הוא דווקא לבן לגמרי (יותר מהיינות המיוצרים כיום מענבים בהירים), שאז נכון לחוש לדעת הרמב"ן שלא לקדש עליו אלא בשעת הדחק. אולם רוב רובם של היינות ומיצי הענבים הלבנים המיוצרים בימינו, אינם נחשבים כיון לבן שאין לקדש בו. ומעיקר הדין גם ביון לבן ביותר כשר, ודלא כהרמב"ן.

ספר "הליכות שבת" מאת הרב אופיר מלכה

פתגם: היום הוא דרך הטבע לתת לאתמול הזדמנות נוספת.

ספר "שמחה"

חקירה: הרי שלך לפניך (בשומר וגולן שהחפץ נאסר בהנאה)

נחשב שהחזיר את החפץ, או שאינו חייב להחזירו (הגר"ח סטנסיל רלו: שומר- לא חייב, גולן- כאילו החזיר)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: דרך הולכה

שאלו לחריף אחד: מה מקור המנהג המקובל בישראל, ששושבינים מוליכים את החתן לחופה? השיב אותו חריף: הרי גמרא מפורשת היא במסכת מכות: בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.

ספר "חזר ולחלק" חלק ב' (דף קפו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עוזיא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן הזרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה, לינה רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

הוכחה שהם כביכול 'בסדר' עם הקדוש ברוך הוא. כגי שיהיה ברור כי **"נאמו האנשים האלה את ה' "**, משה רבינו ביקש שימותו במיתה כזו שלא יהו חולים לפניו, זה יהיה הוכחה כי אין לשכינה כל שיכות אליהם.

ספר "יח ראובן"

וְאִם פְּרִיאָה יִכְרָא ה' וּפְצָתָהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּכְלָעָה אֹתָם (ז.ט.)

צריך להבין, לשם מה נזקק משה רבינו לפרט את סוג המיתה בה ימותו קרח ועדתו, הלא מטרתו היה לייראם שישבו בהם ומה נפקא מינה איך ימותו? יש לומר: שמשו רבינו מרוב רחמנותו על עדת קרח שלמרות גדלותם טעו ונכשלו בעוון המחלוקת הציצ מיתה כזו שבה יהיה להם את האפשרות לשוב בתשובה. זאת, באותם רגעים שיחלפו עד שיפלו למעמקי האדמה. כך אכן היה, שבני קרח הרהרו בתשובה ונתבצר להם מקום בגהינום וישבו שם (סנהדרין קי). וניצלו הרי לנו ערך של רגע בחיים ואיך ניתן על ידי אותם שניות לשוב בתשובה שלמה.

ספר "לתתן עליון"

וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאֵלָה (ז.ט.) ל קרח ועדתו דברו נגד משה רבינו, וענשם דנבלעו באדמה, והניה, הלא הקב"ה נהג עם בריותיו במידה כנגד מידה (סנהדרין צ.), איפה פה המידה כנגד מידה? אלא, שהסיבה למחלוקת היתה רי רצו לעלות בתפקידים חשובים עוד ועוד. כנגד זה הנמיך אותה הקדוש ברוך הוא, ונענשו שירדו למטה למטה.

ספר "שבענו מטובך" מאת רב חיים קניבסקי זצ"ל

ברח מן המחלוקת

וַיְהִי מִמְּחִרַת וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל אֱהֱלֵ הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָּרַח מִטֵּה אֱהֱרֹן לְבִית לְוִי וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים. (יז. כג.) למה שקדים, הוא הפרי הממהר להפריח מכל הפירות, אף המעורר על הכהונה פורענותו ממהרת לבא (רש"י). ראיתי פירוש נוסף מדוע נבחר עץ השקד, במיני השקדים ישנם שהם מתוקים בתחלתם ומרים בסופם, וישנם שקדים שהם מרים בתחילתם ומתוקים בסופם, באו להגדיש בפרחת עץ השקד על מטה אהרן, שאפילו אם לפעמים מר וקשה, אין להיכנס ולהביע דעה במחלוקת, בסופו של דבר יהיה לו מתוק וטוב שלא נכנס במחלוקת, ואילו אלה שמסתכלים על ההווה בלבד ונהנים להיות שותפים במחלוקת, בעתיד יהיו כמו סוג השקד שסופו מר.

ספר "להתענג בתענוגים"

בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא (יח. ט)

כרת ברית עם אהרן וכו' הברית הכרותה למלח שאינו ססריח לעולם (רש"י). נמשלה ברית הכהונה לברית מלח, ללמדנו שכשם שהמלח משביח את המאכל רק אם נזהרים לשימו במידה הדרושה ואם לאו מקלקלו, כך גם ברית כהונה, אם משתמשים בקדושה כראוי, הרי זה זכות גדולה, אך אם חלילה משתמשים בה שלא כראוי,

